

Motion till riksdagen 2019/20:162

av **Ola Johansson (C)**

Utbyte av braskaminer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliga, enkla regler för kaminer bör införas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Boverket ska förtydliga på vilket sätt miljö kvalitetsmålen ska uppnås avseende ren luft och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Småskalig vedeldning är för de flesta förknippat med positiva upplevelser. Att tända en brasa i en kamin bidrar till trivsel och kompletterar andra värmekällor då det är kallt. Det finns också ett beredskapsperspektiv på kaminer, då sårbarheten vid svåra påfrestningar på samhället minskar om hushållen kan klara uppvärmning och kanske även matlagning, även då elen är borta.

Samtidigt är småskalig vedeldning en av de främsta utsläppskällorna av partiklar, bens(a)pyrener och partiklar i närmiljön. Det bidrar till förtida dödsfall och kan omöjliggöra för astmatiker och andra med luftrörsproblem att vistas utomhus tidvis.

Med rätt eldningsteknik och modern eldningsutrustning kan utsläppen minska dramatiskt. De senaste två decennierna har den tekniska utvecklingen tagit stora steg mot minskad miljöpåverkan. I och med kaminers livslängd, så tar det dock lång tid innan genomförda åtgärder får effekt.

Gamla braskaminer ökar i Sverige därför att utbytta kaminer inte skrotas utan säljs på andrahandsmarknaden. Det sker även en import av äldre kaminer från bland annat Norge. Det innebär att problemet inte bara växer till antalet kaminer med låg standard, det förlängs också, eftersom den grundläggande funktionen för dessa kaminer, att kunna elda ved, kommer fungera i många år framöver. De gamla kaminerna har hög vedförbrukning men också höga utsläpp av oförbrända kolväten, kväveoxider och stoft. Det vill säga låg verkningsgrad och hög miljöpåverkan.

Miljökraven för kaminer kommer att skärpas. Senast 2022 ställs hårdare krav på utsläpp från all eldning med ved inom ramen för ekodesigndirektivet. Den som renoverar eller bygger nytt inkluderas vilket innebär att det blir förbjudet att installera en braskamin med omodern teknik.

Den 1 oktober i år införs regelskärpningar men begagnade produkter samt vedspisar är undantagna i de nya reglerna. Problematiken som uppstår i att man inte inför direktivet fullt ut är att det skapar osäkerhet för marknaden samt för konsumenterna, men även kommunerna som utövar tillsyn.

Vedeldning medför utsläpp, men nya produkter har lägre utsläpp eftersom förbränningen är effektivare. Inför därför tydliga, enkla regler för kaminer i syfte att öka krisberedskapen samtidigt som miljö kvalitetsmålen ska nås. Med för lättvindiga undantag undermineras möjligheten att nå miljö kvalitetsmålen. Sveriges hushåll har rätt att ha kaminer och de behövs för att klara kriser. Hittills har Boverket inte förmått förklara för sin omvärld på vilket sätt det uppnås med det nya regelverket.

Bakom miljö kvalitetsmålet Ren luft finns ett brett stöd i riksdagen, men som situationen ser ut kommer vi inte att klara målet. En åtgärd för att förbättra luftkvalitén är att ställa krav på utsläpp från vedeldning. Ska vi bibehålla en hög krisberedskap och samtidigt komma närmare miljömålen bör därför regeringen säkra att hushållen är utrustade med moderna kaminer och att dessa inte trängs ut från marknaden av import eller av försäljning av begagnade anordningar med otidsenliga eller obefintliga miljökrav.

Ola Johansson (C)